

הארט השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

פרשת כי תבא
תשפ"ב
גיליון 129

א לעבטיגער שפּת

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

מקיימים את המצוות בשמחה

פניני פרשה

"והיה כי תבא אל הארץ" (כו א)
והיה' לשון שמחה הוא.

דהא עיקר כניסתם לישראל הוא לקיים מצוותיה, וכמאמרם (סוטה יז): שמש רבנו נתאוה להיכנס לארץ ישראל, דמצוות רבות שנצטוו, אינן מתקיימות אלא בארץ ישראל. ובזוהר' (ח"א פד:) על 'ארץ ישראל' שהיא לא נבראה כי אם שיעבדו בה עבודת ה'. וזהו 'והיה' חיזוק לקיום המצוות של ארץ ישראל בשמחה. ויעויין ב'בן יהודע' (פרשת ראה) על השמחה המיוחדת בקיום 'מצוות התלויות בארץ'. ואפשר להוסיף דמיד בהמשך כתוב 'מצות ביכורים' דהיייתה בה שמחה יתירה.

"נתן לך נחלה וירשתה וישבת בה" (כ"ו א)

ב'לשון יחיד' נאמרה כאן. ואפ"ל ע"פ המובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (עא ב): ד'כל אחד מישראל יש לו חלק בארץ ישראל', וזהו 'לך' - לכל אחד ואחד.

"ואמרת אליך" (כו ג)

בדברי רש"י ע"פ ה'ספרי': שאינך כפוי טובה. ואפ"ל בדבריו: 'ואמרת' בגימטריא: 'הכרת הטוב'.

כן אפ"ל, ע"פ תחילתו של הפסוק: 'ובאת אל הכהן' - התכללות בכהן, והא 'כהן' הוא 'איש החסד', דזהו גם ענינו של 'הכרת הטוב'.

"וענית ואמרת" (כו ה)

בפרש"י: 'וענית' לשון הרמת קול. נוכל ללמוד מכאן מהא המובא ד'הקול מעורר את הכונה' (עין ברכות כ"ד: ובהרא"י ורבינו יונה שם ובשי"ע ק"י) דריש: 'וענית' - הרמת קול, ולאחמ"כ 'ואמרת' - אמירה בהבנה וכוונת הדברים, ע"ד הפסוק: 'כה תאמר לבית יעקב'. וב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה כ): ד'הקול מעורר הדעת, בבחינת 'הקול מעורר הכונה' ובשביל זה: 'ונצעק', ולאחמ"כ: 'וישמע את קולו'.

"וענית ואמרת" (כו ה)

אפשר לומר בדרך רמז, דבמצוות 'ביכורים' ישנה מצוה של עניה ודיבור (מצות עשה רמד), דר"ת וס"ית של תיבת: 'ביכורים' הוא 'בס' ואותיות הפנימיות הוא בגימטריא: 'לדבר' ע"ד הפסוק: 'ודברת בס', מצוה של דיבור.

'השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל' (כו טו)

בפרש"י: 'עשינו מה שמוטל עלינו עשה מה שמוטל עליך. שיומשך הברכות. והא סיום עשיית המצוה בכאן הוא אמירתם, דהוא מצוות עשה של: 'ואמרת לפני ה'.

וב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה ל"ד): שהדיבור הוא כלי השפע, שבהם מקבלים השפע. כמו שכתוב (דברים א'): 'ויברך אתכם כאשר דבר לכם'.

והראיה, מיעקב בחיר האבות - שנסתלקה ממנו שכנה רוח הקדש, עשרים ושנים שנים שפרש יוסף ממנו. וכששמח בבשורתו כתיב: 'ותחי רוח יעקב', ששרתה עליו רוח הקדש. ואמרו רבותינו ז"ל (פסחים קי"ז): אין שכנה ואין נבואה שורה לא מתוך עצבות וכו'. וכן מצינו באלישע ובבני הנביאים, דכתיב (מלכים ב' ג' ט"ו): 'והיה כנגן המנגן. וכתיב (שמואל א' י" ה'): 'ולפניהם תוף וחליל וכינור והמה מתנבאים'.

ואפילו בכל עבודת מצוה ותהילה, צריך שיהיה בתכלית השמחה, כמו שמצינו באביי דהוה בדיח טובא ואמר: תפילין קא מנחא. וכן רב ברוגא, משום דסמך גאולה לתפלה, לא פסק חוכא מפומיה כל ההוא יומא.

ברוך ה' זכיתי ושמרתי שבת, הנחתי תפלין...

וכן היה שח רבי לוי יצחק בנדר (שישי"ו תיד): אדם שזכה וקיים איזו מצווה, בא אליו היצר הרע ואומר לו: 'וכי כבר מה עשית, מה חשוב המצוה שעשית, אין המצוה שעשית שווה כלום. אינך מהדר באמת בקיומם, ואינך עושה אותם לשם שמים וכדומה.

לאור זאת; צריך האדם בכל פעם ובכל אופן להתחזק בשמחת המצוות. לפני קיומם יאמר לעצמו: מה חשוב גדול קיום המצוה שהולך אני לקיימם, בפרט מצות שמחה שוב במצוה שעשה, וישמח ויחזק עצמו ויאמר לעצמו: ברוך ה' זכיתי ושמרתי מצות השבת והנחתי תפלין וכו' וכו'. וכן בכל המצוות והמעשים טובים שעשה יודה לה' על הזכות הגדולה שזיכה אותו. ויתפלל לה' ויאמר: אם באמת זיכיתי כבר במצוה יקרה כזו, עזרני להדר בה יותר ויותר ואזכה גם להשיג מעלת המצווה יותר ויותר, וחוזר חלילה.

אכן כן, הבה ונחשוב חשבוננו של עולם; הרי ב"ה אנו מקיימים את המצוות. לומדים, מתפללים, משתדלים בחדש ומוקפים אנו במצוות, למה שלא נשמח בכך? הרי שוויה, מעלתה ושכרה היא לאין ערוך - עם נצרף לכך שמחה, הודאה לה'. זוהי שלימותם של המצוות, האם לא כדאי הוא הדבר?!

עבדו את ה' בשמחה בואו לפנינו ברננה.

שירת הפרשה

"תחת אָשֶׁר לא עבַדְתָּ אֶת הַשֵּׁם בְּשִׁמְחָה" נְקַרְאֵת בְּפִסְוֻקֵי הַפְּרִיִת וְהַתּוֹכְחָה.

שְׁלֵמוֹת הַמְצוּוֹת - בְּקִיּוּמָם בְּשִׁמְחָה בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי הָאֶרֶץ מוּבָא זֵאת הַכְּפֻנָה.

עֲבַדוּ אֶת הַשֵּׁם בְּשִׁמְחָה - בְּעֲבֹדְתֵנוּ נְקִימָה כְּכֹן מְלֶךְ הַמְּשֻׁלָּת בְּרַנְנָה - עַל זֵאת הַזִּכְיָה!

פְּקוּדֵי הַשֵּׁם מְשֻׁמְחֵי לֵב נִזְכָּר בְּקִיּוּם הַמְצוּוֹת כְּדֹאִית הִיא הַשִּׁמְחָה לְשִׁלְבָהּ בְּעֲבֹדָה הַתְּמִיחָה.

בפרשייתנו, בתוכחה, אנו קוראים את הפסוק: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוך ב'שמחה".

בדברי הזוהר הקדוש' (וירא קטז). נלמד מפסוק זה - על השמחה לכליות בני ישראל: 'כהנים, לווים וישראלים', וכך הוא לשונו, (מתורגם ללשון הקודש): 'ראה מה כתוב (דברים כח): 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל'. פסוק זה הוא סוד: 'תחת אשר לא עבדת בשמחה' - בזמן שה'כהנים' היו מקריבים קרבנות ועולות, וזו היא 'בשמחה'. ו'בטוב לבב' - אלו ה'לוים'. ומרוב כל' - אלו 'ישראל' שהיו אמצעיים ביניהם... כמו שכתוב (ישעיה ט): 'הרביית הגוי לו הגדלת השמחה'. שמחה לכל בית ישראל.

התוכחה לא בכדי להפילנו, אלא אדרבה!

הבה ונחזי שורות של חיזוק לנפש העיפה - בדברי התוכחה הקשים בפרשייתנו, מדברי מוהר"ן על פסוק זה, (ליק"ה בכור בהמה טהורה ד ס): 'בסוף התוכחה שהיא יראת העונש כתיב: 'תחת אשר לא עבדת את ה' בשמחה'. והבן היטב - שזה העיקר שלא יפול על-ידי יראת העונש. רק מפחד העונש יתחזק לקיים דברי הצדיקים אמתים, שמנהירים את הגרוע שבגרועים להיות בשמחה בנקודות הטובות, שמוצא בעצמו עדין כמבואר על הפסוק: 'אזמרה לאלוקי בעודי', ב'ליקוטי מוהר"ן'.

ועוד בדבריו המרוויים על עבודת השם בשמחה, בפסוק זה (ליקוטי הלכות אישות ג ח): 'כי נקודת כל המצוות ומעשים טובים הוא השמחה, כמו שכתוב: 'פקודי ה' ישרים משמחי לב'. וכמו שאנו מבקשים תמיד: ונשמח בדברי תורתך ובמצוותיך לעולם ועד. כי עיקר שלימות העבודה של תורה ומצוות, הוא דייקא כשזוכים לעשותם בשמחה, וכמובא בספרים, ובפרט בכתבי האר"י - מגודל האזהרה לעסוק בתורה ובמצוות בשמחה, וכמו שכתוב: 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב...'

דבר קדשו של רבי חיים ויטאל

דברים יסודיים בעבודת קוננו בזה העולם - בשמחה ובחדוה. וגודל הכרחיותה לעובדא ולמעשה, ע"פ פסוק זה שבפרשה, כותב רבי חיים ויטאל בספרו 'שערי קדושה' (ח"ב שער ד').

וכך הוא לשונו הטהור: העצבות גורמת מניעת העבודה, וקיום המצוות ובטול עסק התורה, וכוונת התפילה. ומבטל מחשבה טובה לעבוד את ה'. וההיפך, בהיותו עובד ה' יתברך בשמחה כמו שכתוב (תהלים קי"ב): 'עבדו את ה' בשמחה'. כי השמחה חסיפה חשק רב ואהבה להתדבק בו יתברך, וכתיב (דברים כ"ח): 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב'.

כי העבודה אם היא בעינינו, דומה לעבד העובד לרבו בפנים עצבות וזעזע. וכתיב (משלי י" כ"ב): 'ברכת ה' היא תעשיר ופאת יוסיף עצב עמה'. כי העיצובן הוא נמשך מזהמת סמא"ל ונחש - שהטילו באדם וחוה, כמו שכתוב באדם (בראשית ג' י"ז): 'בעיצבון תאכלנה' וכתיב (שם ט"ז): 'בעצב תלדי בנים', ועיי"כ - הקב"ה ושכינתו מסתלקים מעליו.

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה בנושאת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו זשי"ק

"הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתת לי ה'" (דברים כו ז)

ראשית ימי חייו של רבי ישראל - בער אודסער

כבר בראשית ימי חייו של החסיד המופלא רבי ישראל בער אודסער – יתכנר נער, וראו עליו בהתנהגותו דוגמא ומופת לילד נעלה ומרום.

געגעווי לקרבת אלוקים ותשוקתו להש"ת החלו כבר משחר נעוריו, בשנותיו הצעירות ביותר. בימי ילדותו הגה הרבה בספרי מוסר ויראים כיראשית חכמה ועוד.

בעוד הלילה עוטף את היקום כולו, היה הילד קם השכם, ולאורה של עשית קטנה היה לומד את לימודיו וסדריו הקבועים בהתמדה ובחשק רב בשעות אלו של אשמורת הבוקר.

תקופה ניכרת בימי ילדותו קיבץ פרוטה לפרוטה עד שהיה באפשרות לקנות סידור "כל בו", בו יוכל למצוא כאוות נפשו: סדר חצות, תהלים, מעמדות ותפילות שונות.

כבן שבע או שמונה היה מתענה מפעם לפעם, וכשאמו הייתה מנסה למנעו מכך היה עושה כל טעדיק כדי להסתיר את הדבר. אביו נמנה על חסידי קארלין, ואמו הייתה ממשפחת ברזל מנכבדי העיר טבריא וחשובי חסידי בויאן.

רבי ישראל-בער חונך מעריסתו לתפילה בכוח, הוא נהג להקדים ולבוא לבית הכנסת, והיה צועק את התפילה מתחילתה לסופה.

מאז היכנסו למצוות לא החסיר טבילת מקוה בכל יום אף שזה לא בא בנקל באותם הימים.

לאחר היותו בר מצוה נתחבב מאוד על רבי מאטל מסלאנים, וזה נהג ללמוד עמו גמרא משניות וזוהר, והיה כבן בית אצלו מרוב הערכתו וחיבתו לנער המופלא והמבקש.

"ישא ה' אלוקיך עליך גוי מרחוק... והצר לך בכל שעריך" (דברים כח. מט-נב)

או אני או הוא !

היה זה בשנת תקפ"ה, ה'צאר' הרוסי אלכסנדר הראשון מת, ואת מקומו ירש אחיו הצעיר ניקולאי, שהיה שונא ישראל גדול, והרבה סבלו ממנו יהודי רוסיה. כשבין גזרותיו הקשות הייתה הגזירה הקשה שקרעה כל לב: 'גזירת הקנטוניסטים' - בלקיחת ילדי ישראל לצבא הרוסי מגיל חמש, ל'עשרים וחמש שנה'. כן גזר גזירות רבות לשמירת התורה והמצוות בדרך היהדות הצרופה, כשהפיץ בדעותיו הכפרניות את רוח ההשכלה לבני ישראל, ועם ישראל סבלו ממנו מרורות.

היה זה בראש השנה שנת תקפ"ז, עוד טרם החל הצאר בגזרותיו, הבחינו באי ה'קיבוץ הקידושי' באומן לימי 'ראש השנה', בהחסידי השרף רבי שמואל איזיק מדאשיב - מגדולי תלמידי רבינו, שהוא סובב הלוך ושוב, פניו להביט וכל כולו נראה מוטרד מאימה ופחד, כשהוא מלחש בשפתיו דבר מה. כשהטה אחד הנוכחים את אזנו לשמוע מה בפיו - שמעו איך שהוא אמר: "או אני או הוא"...

אך עדיין לא ירדו לסוף דעתו. והדבר נשנה גם ב'שמחת תורה' בעת ריקודי ההקפות, כשנעצר רבי שמואל איזיק מה פעמים בזעקתו: 'אָדער אַיך אָדער ער ! או אני או הוא !'

רבי שמואל איזיק שצפה ברוח קדשו את הגזירות הקשות, ורוח הכפירה שתתפשט בעולם - עם עלייתו של המושל החדש, עוד בטרם שהחל את גזירותיו, לא היה יכול לעמוד בצערם הגדול של בני ישראל, ואכן כדברתו כך קרה, שבשנה זו נפטר לבית עולמו.

"כי שם ה' נקרא עליך" (דברים כח ז)

פנים חדשות !

היה זה פעם, עת שעמד רבי נתן עם ה'טלית' על כתפו לפני עטיפת הטלית שבתפלת שחרית, סיפר לו אחד סיפור מהצדיק רבי ייבא מאוסטרהא, תלמידו של בעל ה'תולדות יעקב יוסף', וכך היה סיפורו: הלך פעם רבי ייבא לאסוף צדקה, וכנס לביתו של עשיר גדול לבקש הימנו מעות לצדקה, אולם העשיר לא אבה לתת לו ממתנת ידו.

לבינתיים, הלך רבי ייבא וקיים איזה מצוה, ובסיומה חזר שוב לבית הגביר ובקש ממנו שוב צדקה, והנה העשיר נותן לו צדקה ביד רחבה.

ורבי ייבא הטעים זאת, שבזכות עשית המצווה שקיים, קיבל פנים אחרות, ולכך כשבקש צדקה פעם נוספת מהעשיר, נתן לו כבבקשתו.

בשמע מוהר"ג ספור זה, התעטף בהתלהבות בטליתו, ולאחר העיטוף כשגילה את פניו, אמר לאלו שעמדו בסמוך לו: "נכון יש לי כבר עתה פנים אחרות?" - "איך האב שוין איִצְטֶער אַ אָדער פֿנים"...

מן הַבַּיִת הַהוּא יֵשֶׁק הַתְּחִלָּה | אוֹמְרִים תְּהִלִּים

ילדים יקרים ! נמצאים אנו בימי הרחמים והסליחות, הנה כבר בא ראש השנה, עֲשֶׂרְת יְמֵי תְּשׁוּבָה יָלוּם הַכַּפְרִיִּים, יָמִים שֶׁבָּהֶם אָנוּ חוֹזְרִים בְּתְּשׁוּבָה - וּמְרַבִּים בְּתַפְּלָה וּתְחִנָּה.

בְּיָמֵים אֵלֵינוּ עִם יִשְׂרָאֵל מְרַבִּים בְּאַמִּירַת "תְּהִלִּים", וּבְכָר כְּתוּב: שֶׁבְּכָל סֵפֶר תְּהִלִּים יֵשׁ מְאֵה וּחֲמֵשִׁים מִזְמוֹרִים, וּפְעָמִים כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים זֶה שְׁלֹשׁ מְאוֹת, כְּמִנְיָן תַּבְּת "כִּפָּר", שְׁרַבִּים הֵם הַתְּהִלִּים לְסִים בְּיָמֵי רַחֲמִים אֵלֵינוּ פְּעָמִים אֶת כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים, כְּסִגְלָה - לְכַפֶּרֶת הָעוֹנוֹת.

וּבְגִדְל מַעֲלַת תְּהִלִּים נוֹכַח לְלַמֵּד מֵהַסְּפֹר שֶׁסֵּפֶר רַבְּנוֹ: הִנֵּה פְּעַם שְׁנֵי עָרִים קִטְנִים שָׂאֵהְבוּ מְאוֹד זֶה אֶת זֶה, פְּעַם אֶחָד נִחְלַשׁ אֶחָד מֵהֶם, וְהַחֲרָו הָצְטַעַר מְאוֹד מִכֵּךְ, וְשָׂאֵל מֶה לַעֲשׂוֹת שְׂבִירָא חֲבָרוֹ, וְאָמְרוּ לוֹ שְׂיֵאמֶר תְּהִלִּים, וְהַחֲל לֹמַר תְּהִלִּים בְּתַמִּימוֹת, וּבְכָל פְּעַם שָׂאֵמַר כְּמֵה מִזְמוֹרִים - שָׂאֵל אִם חֲבָרוֹ הִבְרִיא, וְכֵךְ הִנֵּה כְּמֵה פְּעָמִים, וְאָמְרוּ לוֹ שְׂעֲדִין הוּא חוֹלָה, וְאָמַר עוֹד תְּהִלִּים, עַד שֶׁהִיָּה לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה. מִכָּאן נוֹכַח לְלַמֵּד כּוֹחַ אֲמִירַת תְּהִלִּים.

וּבְלִקוּטֵי מוהר"ן כְּתוּב - שְׂתִּהְיֶה מִסְגָּל לְפְתִיחַת שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה, כָּל אֶחָד וְהַשְׁעָר שְׁלוֹ.

נְנַצֵּל יָמֵים קְדוּשִׁים אֵלֵינוּ בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, שְׂפִדוּד הַמְּלָךְ חֲבָרוֹ בְּרוּחַ הַקִּדְשׁ. נְרַבֵּה בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, עוֹד מִזְמוֹר יְעוֹד מִזְמוֹר, וְנִנְצֵה לְבַטֵּל גְּזָרוֹת קָשׁוֹת, לְתְּשׁוּבָה, וְלִשְׁנָה טוֹבָה וּמְתוֹקָה.

הַמְּשִׁיךְ פְּנִינֵי פְּרִשָּׁה

הינו לפי הדבור כן השפע'. וזהו בקשתם: דמכיון שיש כאן 'ואמרת' דזהו: דיבור, לכך בקשתם: 'וברך את עמך את ישראל'.

"וענו ואמרו אל כל איש ישראל קול רם" (כו יד)

ע"פ המובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (כג לו): דלפני התגלות בתורה ועבודת ה', יש לצעוק: ע' קולין, כמו היולדת דצועקת לפני הלידה, וכנגד ע' תיבות שבמזמור 'יענך ה' ביום צרה'.

ואפשר לדייק על הכתוב בכאן 'קול רם' דנצטוו ע"כ - שמיד בעמדם בכניסתם לארץ ישראל - דשם זכו לאור התורה ועבודת שמים, צריך להיות: 'קול רם'.

ואפשר להוסיף: דס"ת של: 'קול רם' - בגימ' ע' - כנגד הע' קולין.

"את ה' האמרת היום להיות לך לאלוקים" (כו יז)

'האמרת' - מלשון 'אמירה', ו'בליקוטי מוהר"ן' (תורה פ"ד): 'עיקר התחברות ודבקות להשם יתברך הוא על ידי התפילה'. וזהו:

'את ה' האמרת היום' - ע"י אמירה לה', 'להיות לך לאלוקים' דביקות והתחברות להקב"ה כפיכחל.

"וראו כל עמי הארץ כי שם יקרו ויקראו עליך ויראו ממך" (כח ז)

דבריהם (סוטה יז). דפסוק זה סובב על 'תפילין', ובלשונם: 'אלו תפילין'. ואפ"ל; דהר"ת של זה הפסוק: ו'ראו כל עמי הארץ כי שם יקרו' ו'יקראו עליך' ו'יראו מימך' (עם אחד עשר התיבות) עולה במספר: 'אלו תפילין'.

"והיה אם לא תשמע בקול ה' אלוקיך... ובאו עליך כל הקללות האלה והשיגוך" (כח טו)

דבדרי ה'דגל מחנה אפרים' ע"פ ה'תיקוני זוהר', שהתוכחה היא כולה ברכות גדולות. שהקב"ה כביכול לא יניח אותך שתלך בדרכיך, רק בעל כרחו תהיה דבוק בו. וזה 'והיה לך שמוחה' ע"כ.

ואפ"ל דבריו; בתיבה האחרונה של פסוק זה: 'והשיגוך ר"ת וס"ת - הוא 'כ"י' - כמנין הוי"ו - רחמים בתוך התוכחה.

"תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה" (כח מז)

ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד'.

ואפ"ל בדרך רמז: 'לא עבדת את הוי"ו אלקיך בשמחה ובטוב לבב' (עם האותיות, התיבות והכולל) גימטריא: 'דמצוה גדולה להיות בשמחה תמיד'. דכאן לא קיימו מצוה זו. ודו"ק.

לחם לא אכלתם ויין ושכר לא שתיתם למען תדעו כי אני ה' אלקיכם" (כט ה)

אפ"ל דנקט בדוקא 'לחם יין ושכר', כי הם המרחיקים מהכתוב: 'למען תדע כי אני ה' אלקיכם'. דהא על לחם זה - כבר למדו חז"ל (יומא עה): 'לחם ששאלו שלא כהוגן'. ועל יין ושכר' כבר נכתב על יכלתם להרחיק את האדם מבוראו. וככתוב על יזיר: 'מיין ושכר יזיר'. וכן הוא בארכה במפרשי התורה על הפסוק (ויקרא ט מ) 'יין ושכר אל תשתה אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל מועד' על הזהירות בשתייתם.

"ועשיתם אתם למען תשכילו את כל אשר תעשו" (כט ח)

אתם' אותיות: 'אמת'. ובתרגומו: 'למען תשכילו' - 'בדין דתצלחו' - לשון הצלחה. שע"י אמת מצליחים. וכמובא ב'ספר המידות' (הצלחה יד): 'מי שאומר תמיד אמת הוא מצליח'.

זוית ראיה <<

זכור ! גם בטלטולי דרכים קשים - ישנם עניינים נפלאים... "על ידי טלטול מתקן את הטלטול שגרם כביכול למעלה" (ליקוטי מוהר"ן מ)